

Tillstånd och upplysning

Sveriges Spannmålsodlare AB SpmO
Hagendalsvägen 14
692 30 Kumla

Beslut angående ansökan om nöddispens på växtskyddsområdet för Sportak EW

1 Beslut

Kemikalieinspektionen beviljar dispens från kravet på produktgodkännande för växtskyddsmedlet Sportak EW (Reg nr: -).

Gäller från och med	1 oktober 2018
Gäller till och med	31 december 2018
Sammanfattning av användningsområde	Mot snömogel, <i>Microdochium nivale</i> , i odlingar av rågvetete.

Den som använder Sportak EW ska uppfylla de kunskapskrav som gäller för användning av växtskyddsmedel i klass 1L.

Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

1.1 Återrapportering

Efter avslutad odlingssäsong ska en redogörelse lämnas in till Kemikalieinspektionen över antal hektardoser och volymer av Sportak EW som används i årets odlingssäsong.

Redogörelsen ska lämnas in till Kemikalieinspektionen senast 31 januari 2019.

2 Beskrivning av ärendet

Vi fick in er ansökan om dispens för nedanstående ändamål den 9 juli 2018.

Sökande	Sveriges Spannmålsodlare AB SpmO Hagendalsvägen 14 692 30 Kumla
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Sportak EW
Verksamma ämnen	Prokloraz
Funktion	Fungicid
Sökt användningsområde	Mot snömogel, <i>Microdochium nivale</i> , i odlingar av rågvetete.

2.1 Ni har uppgett följande skäl till ansökan om dispens

2.1.1 Sökandens beskrivning av faran

I stora delar av Sverige utgör stråsäd den dominerande grödan i växtföljden då klimat, ekonomi och andra faktorer begränsar utbudet av avbrottsgrödor. Av en rad anledningar tillämpas i dessa områden också reducerad jordbearbetning vilket har många positiva effekter på marken, både miljömässigt och ekonomiskt.

Kombinationen stor andel spannmål i växtföljden och risk för sammanhängande perioder med snötäckta grödor under vintern ger en stor risk för skador på höstsåden med stora ekonomiska bortfall för lantbrukaren som följd.

Utvintringssvampar som snömögel (*Microdochium spp*) kan orsaka stor utvintring i höstsädesgrödor (höstvet, höstråg, rågvete och höstkorn).

Risikfaktorer för angrepp av snömögel är:

- Frodiga bestånd, även gröda med mycket ogräs, på otjälad mark.
- Skörderester av stråsäd.
- Smittat utsäde.
- Längre snötäcke, speciellt på otjälad mark.

Reducerad jordbearbetning, som innebär att jorden inte plöjs, kan leda till ökad risk för utvintringssjukdomar såsom snömögel, eftersom skörderester från föregående gröda inte vänds ner i marken. Detta i kombination med vårt nordliga klimat, som innebär risk för sammanhängande perioder med snötäckta grödor under vintern, ger en stor risk för skador på höstsåden till följd av angrepp av snömögel.

Dispens får enligt sökanden ses som en nödlösning under 2018 tills det kommer andra godkända medel, bättre sortmaterial eller att rådgivning och odlingsteknik utvecklats som kan lösa problemen. Att så sent på hösten kan i viss mån motverka detta växtskyddsproblem, men problemet är att i Sverige är det förenat med stora risker att senarelägga höstsåden. Det går heller inte att förutsäga hur långvarigt snötäcket kommer att bli varför odlarna ibland, framförallt i vissa situationer med hög risk, måste gardera sig med kemisk bekämpning.

Det enda tillgängliga preparat som svenska lantbrukare har att tillgå för en s.k. broddbehandling, d v s förebyggande behandling under senhösten, är Topsin WG, med den aktiva substansen tiofanatmetyl. Topsin WG är dock inte godkänd för användning i odlingar av rågvete.

Redan på 1980-talet konstaterades resistens mot gruppen MBC-fungicider, dit tiofanatmetyl hör. Idag rekommenderas inte detta medel på många håll p g a utbredd förekomst av resistens. I och med att godkännandet för Sportak EW upphörde 2016-01-01 (användningsförbud från och med 2017-07-01), så finns nu inget godkänt alternativ för användning i rågvete.

Betning är idag möjlig mot utsädesburen smitta av snömögel men bedöms ha mindre effekt på totalangreppet i grödan, eftersom smitta från skörderester anses utgöra största smittkällan.

2.1.2 Sökandens hänvisningar till annan aktörs uttalanden

Sökanden har bifogat uttalande från Lovang Lantbrukskonsult AB som stöder en dispensansökan för nämnda ändamål. Enligt Lovang Lantbrukskonsult AB, så kan bestånden i höstrågvede bli täta och frodiga vid gynnsamma förhållanden. I sådant läge, så blir behovet av Sportak EW särskilt uttalat, särskilt som att det inte finns några godkända alternativ i denna gröda, för sprutbehandling efter uppkomst av grödan.

2.1.3 Beskrivning av alternativ

Som framgår av avsnitt 2.1.1 ovan, så finns Topsin WG (tiofanatmetyl) att tillgå för användning i höstkorn, höstvede och råg men inte i rågvede. Det finns en resistensproblematik med Topsin WG i spannmål. Topsin WG¹ och Sportak EW tillhör skilda resistensgrupper och har olika verknings sätt. Sportak EW har tidigare använts mot utvintringssvampar i höstsådd säd men är inte längre godkänd.

2.1.4 Beskrivning av skäl till att Sportak EW är det bästa alternativet

Sportak EW är känd sedan tidigare med effekt mot snömoegel, *Microdochium nivale*, i höstsådd spannmål. Sportak EW tillhör en annan resistensgrupp än Topsin WG varför den kan ha effekt där resistens finns i fält.

2.1.5 Beskrivning av åtgärder för att undvika upprepad dispens

Sökanden ser framför sig en integrerad växtskyddsstrategi där växtföljd, odlingsteknik, sortmaterial samt även kemisk bekämpning kan ingå för att minimera problemet. Men innan kunskap byggts upp, sortmaterial tagits fram och eventuellt nya fungicider utvecklats och godkänts anser sökanden att en dispens kan hjälpa att överbrygga luckan.

2.2 Samråd med Livsmedelsverket

Kemikalieinspektionen har samrått med Livsmedelsverket i fråga om konsument skydd. Bedömningen grundar sig på tidigare utvärdering av Sportak EW (Dnr F-1586-86-99), samt senare utvärdering från EFSA. Sedan senaste utvärderingen har den akuta referensdosen sänkts. Därför har Livsmedelsverket gjort nya beräkningar på akut exponering. Den sökta användningen av Sportak EW bedöms inte ge resthalter i grödan som överstiger gällande gränsvärden och bedöms inte innebära någon risk för konsumenter.

¹ Topsin WG tillhör Grupp 1 med hög resistensrisk enligt Jordbruksverket och resistensgrupp B1 enligt Fungicide Resistance Action Committee (FRAC) och Sportak EW tillhör Grupp 3 med medelmåttig resistensrisk enligt Jordbruksverket och resistensgrupp G1 enligt FRAC (Kemikalieinspektionens anm.).

2.3 Tidigare beviljade dispenser

Diariernr	Beskrivning
H17-06164	<u>Beslutsdatum:</u> 2017-09-08. <u>Användningsområde:</u> Mot snömjögel i odlingar av rågvete. <u>Sökande:</u> Sveriges Spannmålsodlare SpmO <u>Dispensperiod:</u> 2017-10-01—2017-12-31.

2.4 Godkännandevillkor för verksamt ämne

Det verksamma ämnet prokloraz är godkänt genom kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1143/2011² till och med den 31 december 2021.

Prokloraz är godkänt med nedanstående villkor:

- DEL A Får endast godkännas för användning som fungicid. Vid användning utomhus får mängden inte överstiga 450 g/ha vid varje behandling.
- DEL B Vid tillämpningen av de enhetliga principer som avses i artikel 29.6 i förordning (EG) nr 1107/2009 ska hänsyn tas till slutsatserna i granskningsrapporten om prokloraz från ständiga kommittén för livsmedelskedjan och djurhälsa av den 27 september 2011, särskilt tilläggen I och II.

Vid den samlade bedömningen ska medlemsstaterna vara särskilt uppmärksamma på följande:

- a) Skyddet av de personer som hanterar växtskyddsmedlet yrkesmässigt. De ska se till att villkoren för användning vid behov omfattar föreskrifter om tillräcklig personlig skyddsutrustning.
- b) Risken för vattenlevande organismer. De ska se till att villkoren för godkännande vid behov omfattar riskreducerande åtgärder.
- c) Den långsiktiga risken för däggdjur. De ska se till att villkoren för godkännande vid behov omfattar riskreducerande åtgärder.

Prokloraz är ett kandidatämne för substitution (CfS).

3 Skäl

3.1 Tillämpliga bestämmelser

Ett växtskyddsmedel får endast släppas ut på marknaden och användas om det har produktgodkänts i den berörda medlemsstaten enligt artikel 28 i förordning (EG) nr

² Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1143/2011 av den 10 november 2011 om godkännande av det verksamma ämnet prokloraz i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden, och om ändring av bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 och kommissionens beslut 2008/934/EG.

1107/2009³. Kemikalieinspektionen får dock i särskilda fall ge dispens från kravet på godkännande och tillåta att ett växtskyddsmedel, under högst 120 dagar, släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av en fara som inte kan avvärras på något annat rimligt sätt. Detta framgår av artikel 53 i förordningen.

3.2 Kemikalieinspektionens bedömning

Det är andra gången dispens söks för Sportak EW.

Utvintringens storlek på grund av snömögel varierar. En grundläggande förutsättning för att allvarliga angrepp ska uppkomma är att snötäcke ligger minst två månader på otjälad mark. Utöver detta beror det på mängd av smitta på och i utsäde, beståndets frodighet i fält inklusive ogräs samt mängd infekterade skörderester i fält. Höstsäd efter höstsäd särskilt råg, utgör en stor risk för starka angrepp. Andra olämpliga förfrukter för höstsäd är havre, höstvetete och korn före korn. Under snötäcket fortsätter groddplantan att konsumera sina reserver, och klimatet under snön gynnar svampens utveckling både i grodden och i fältet. Marksmittan har större betydelse än frösmittan; vidare finns ingen svensk sort med tillfredställande resistens.

3.2.1 Alternativa medel

Sökanden har till denna punkt inte tillfört ny information jämfört med förra årets dispensansökan. Nedan redovisas därför mestadels samma material som i förra årets ansökan, men också underlag från 2018 (Kemikalieinspektionens egen sammanställning).

I odlingar av höstkorn, höstvetete och höstråg finns Topsin WG godkänd för användning mot snömögel. I odlingar av rågvete saknas växtskyddsmedel mot snömögel.

Sökanden har till viss del redovisat alternativa behandlingar men har inte redovisat tillgängliga betningsmedel. Utöver Topsin WG finns, enligt Jordbruksverkets bekämpningsrekommendationer för svampar och insekter 2018, följande betningsmedel eller metoder med effekt mot snömögel att tillgå för användning i rågvete:

Tabell över tillgängliga betningsmedel

Växtskyddsmedel	Preparattyp	Rågvete
Celest Formula M (fludioxonil)	Kontaktverkande	Mycket bra effekt
Celest Extra Formula M (difenokonazol, fludioxonil)	Kontaktverkande, systemisk	Mycket bra effekt
Difend Extra	Kontaktverkande, systemisk	Mycket bra effekt

³ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG

Seedron	Kontaktverkande, systemisk	Mycket bra effekt
Vibrance Duo	Systemiskt	Mycket bra effekt
Dividend Formula M (difenokonazol)	Systemiskt	Viss effekt

Betningsmedlen uppges inte ge fullt skydd mot angrepp av snö mögel eftersom smittan endast delvis är utsädesburen. Det anges vidare att försöksunderlaget är svagt i vissa fall, särskilt vid jämförelse mellan olika preparat bland annat på grund av att smittograden i testat material varit olika starkt då olika preparat eller metoder prövats.

3.2.2 Resistensproblemets storlek

Sökanden har till denna punkt inte tillfört ny information jämfört med förra årets dispensansökan. Nedan redovisas därför mestadels samma material som i förra årets ansökan. Jordbruksverket har tillfrågats om huruvida förändringar skett jämfört med 2017 års dispensansökan, och de svarar att underlaget är detsamma: oförändrat.

Dokumentationen som finns om resistens i fält är från 1980-talet. Den senaste uppgiften är från 2000; ingen senare uppföljning finns. Hans Olvång skrev i Faktabladd om växtskydd för jordbruk nr 34J att "Under 1980-talet utvecklades resistens hos snö mögelsvamparna mot bensimidazolerna och effekterna, speciellt i höstråg, var otillfredsställande. En undersökning vintern 1995/96 visade att frekvenserna av resistenta typer minskat betydligt." Vidare anger skribenten i samma faktabladd att det "I en inventering i Mellansverige (huvudsakligen Östergötland) var knappt 6 % av de över 300 undersökta isolaten resistenta. Resistenta typer förekom i 25 % av råg och rågvetefälten och i 17 % av höstvetefälten medan inga resistenta typer förekom i höstkorn."

Slutsats: "Man kan därför sannolikt använda bensimidazoler vid enstaka tillfällen med godtagbart resultat"; brasklappen är dock att "På gårdar där bensimidazoler använts i stor utsträckning mot utvintrings- och stråknäckarsvampar bör man dock använda Sportak. Vid upprepade behandlingar med bensimidazoler ökar resistensen mycket snabbt."

Uppgifter från Nordic Baltic Resistance Action Group (Norbarag) talar för att strobiluriner inte längre kan användas i Danmark eller Sverige på grund av utbredd resistens, men om tiofanatmetyl sägs intet.

Från Storbritannien finns uppgifter om att strobiluriner (Qols) är uteslutna där, och att man inte helt ska lita på MBC (bensylimidazoler, dit tiofanatmetyl/Topsin WG hör) eller dicarboximid (iprodition), men att snö mögel hittills inte uppvisat någon resistens mot gruppen DMI (triazoler, dit prokloraz/Sportak EW hör). Uppgiften från Storbritannien är från 2013. Det finns inga uppgifter om huruvida samma utveckling skett i Sverige eller inte. Sannolikt kan samma utveckling ske här också.

Sportak godkändes i december 1996, och sista användningsdag var den 30 juni 2017. Det innebär att produkten kunnat användas i cirka 19 år i Sverige som resistensbrytare för den resistens, mot tiofanatmetyl i snö mögel, som upptäcktes i fält

under 1980-talet. Rent allmänt biologiskt borde den resistens som fanns i fält ha minskat avsevärt under denna tid, om de råd om att växla preparat som utfärdats från Jordbruksverket följts. Att smittan finns kvar i fält är inte förvånande, men resistensen mot tiofanatmetyl bör ha gått ner.

Ansökan gäller brukare som tillämpar odlingsteknik med reducerad jordbearbetning, något som går emot de råd som Jordbruksverket ger i frågan om hur man kan minska riskerna för utvintring av höstsäd på grund av snömögel. Kunskap verkar redan finnas om hur man kan minska smitta i fält, men det gäller att tillämpa den i praktiken för att undvika att hamna i högrisksituationer.

Sökanden har anfört att det inte går att förutsäga hur långvarigt snötäcket kommer att bli i år. Kemikalieinspektionen konstaterar att man överlag inte kan förutsäga väderförhållanden, såsom om det blir ett snörikt år, om tjälen hinner gå ner i marken innan snön kommer eller inte i de berörda områdena och så vidare.

Dispensförfarandet är inrättat för att tillämpas på situationer där faran snarare är ett faktum och inte enbart en möjlighet. Om en fara riskerar att upprepas eller utgör ett återkommande problem ska inte dispensförfarandet användas för att lösa problemet. I detta fall kan denna typ av fara anses vara något som är återkommande på grund av odlingsteknik och klimatologiska faktorer.

Enligt ansökan 2018 berörs höstrågvete i hela Sverige, framförallt vid frodiga bestånd på otjälad mark. I genomsnitt 2012 till och med 2016 odlades höstrågvete på en areal av 29 800 ha. Preliminär statistik för 2018, anger en areal av 16 775 ha höstrågvete (Jordbruksverket/SCB).

Bedömt utifrån flerårssnitt av rågveteareal tror sökanden att det kan behövas preparat till en behovsanpassad behandling på 10 000 - 15 000 ha, motsvarande 30-50% av rågvetearealen. Av sökandens insända material saknas uppgift om hur stor resistensen är nu mot tiofanatmetyl.

Utifrån gällande förutsättningar håller Växtskyddscentralen fast vid rekommendationen att behandla med Sportak i råg samt i höstvetet där det har varit riskfält, dvs. fält som blivit frekvent behandlade. Riskerna är högst i fält i framförallt nordöstra Götaland och Mälardalen. En anledning till att man behållit den rekommendationen är att de resistensundersökningar som gjordes på 1980-talet, samt data från andra delar av världen, visade att resistensen höll sig kvar länge. Vid snömögelangrepp, och där resistensen fanns, såg Topsinbehandlade rutor ut att vara helt obehandlade. Växtskyddscentralen planerar inga undersökningar i dagsläget. Om det skulle undersökas behöver det göras under flera år och på många platser. När det gäller betningsmedel med effekt mot snömögel så har det en liten effekt; störst risk för utveckling av snömögel utgörs av skörderester samt förfrukten, där havre och höstvetet är sämst för odlaren.

Sammanfattningsvis bedömer Kemikalieinspektionen det som oklart om resistens fortfarande föreligger, och hur utbredd den är i snömögel mot tiofanatmetyl.

3.2.3 *Motåtgärder eller förebyggande åtgärder*

Sökanden föreslår inga motåtgärder utöver kemisk bekämpning med Sportak EW.

Enligt Jordbruksverkets rekommendationer finns följande information att beakta

- Bruka noggrant ner skörderester efter stråsäd
- Bekämpa ogräs vid behov på hösten
- Växtföljd (förfrukt oljeväxter, ärter eller trädor före – undvik råg, havre och höstvetete som förfrukt liksom korn som förfrukt vid odling av korn)
- Sortval
- Använd friskt utsäde
- Beta utsädet vid behov
- Undvik tidig sådd
- Undvik täta bestånd och anpassa utsädesmängden efter såtidpunkt

Kemikalieinspektionen kan konstatera att de allmänna råden för att få bukt med utvintringssvampar inte följs vid plöjningsfri odling, en av åtgärderna är att noggrant bruka ner skörderester efter stråsäd.

3.2.4 *Omvärldsbevakning*

I förra årets dispensansökan redovisade sökanden att det i Danmark inte finns några växtskyddspreparat med prokloraz på marknaden, i Norge finns enbart betningsmedel som innehåller prokloraz godkända, likasom i Tyskland. I Tyskland innehåller flertalet betningsmedel även andra verksamma ämnen. I Finland finns tre preparat godkända innehållande prokloraz. I tillägg i årets ansökan har sökanden lagt till att i Danmark är risken för perioder med sammanhängande snötäcke mycket mindre. Risken för utvintring är betydligt mindre. I Finland och Norge odlas betydligt mindre andel höstsådd stråsäd. Det odlas mycket mer vårsådd stråsäd på grund av de stora riskerna för utvintring till följd av stränga vintrar.

3.2.5 *Åtgärder som vidtagits för att undvika dispens alternativt möjligheter till ömsesidigt godkännande*

Det framgår inte av ansökan om några åtgärder vidtagits. Inte heller framgår det av sökanden att någon eller några ansträngningar har gjorts för att undvika dispens.

I förra årets dispensansökan hänvisade sökanden till uttalande från BASF om att det inte finns någon möjlighet till ett ömsesidigt godkännande av medel med prokloraz från Norra zonen eller centrala zonen. Inga andra verksamma ämnen än prokloraz har undersökts eller analyserats. Uppgift saknas om andra möjligheter till ömsesidiga godkännanden för att lösa problemet. Någon ytterligare information om detta redovisas inte i årets ansökan.

3.2.6 *Denna ansökan om rågvete*

Kemikalieinspektionen instämmer i sökandens bedömning att de alternativa produkter som idag är godkända för användning mot snömosgel i rågvete inte kan undanröja den fara som smittotryck i fält respektive utsäde utgör.

Livsmedelsverket bedömer att den sökta användningen av Sportak EW inte ger resthalter i grödan som överstiger gällande gränsvärden och bedöms inte innebära någon risk för konsumenter.

Kemikalieinspektionen bedömer att sökanden har visat att faran som beskrivits inte kan avvärijas på något annat rimligt sätt än genom dispens för växtskyddsmedlet Sportak EW för användning mot snömögel i rågvete, då växtskyddsmedel utöver betningsmedel saknas. Att ge dispens framstår därför som nödvändigt.

3.3 Motivering av villkor

Sportak EW har tidigare haft ett produktgodkännande och tillhört klass 1L; denna klass är relevant med tanke på produktens inneboende egenskaper.

Produkten ska vara märkt och klassificerad enligt CLP-förordningen och uppfylla kraven i förordning (EU) nr 547/2011 om märkningskrav för växtskyddsmedel.

Tidsperioden 1 oktober till 31 december 2018 (92 dagar) faller inom ramen för när bekämpning behöver ske enligt sökandens uppgift.

Åtterrapporing av försäld mängd behöver göras då produkten inte längre har ett produktgodkännande.

Ingen bedömning enligt de enhetliga principerna är gjord för produkten, och i godkännandet för ämnet står att medlemsstaterna ska ta särskild hänsyn till riskerna för akvatiska organismer. Därmed fastställer Kemikalieinspektionen att en sprutfri zon ska hållas mot vatten och vattendrag på 10 m. Detta avstånd är i paritet med vad andra medlemsländer har haft som beslutade avstånd mot vatten.

3.4 Slutsats

Kemikalieinspektionen bedömer att ni har visat att kraven i artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 är uppfyllda mot bakgrund av de skäl som redovisats ovan. Kemikalieinspektionen bifaller därför ansökan om dispens avseende bekämpning av snömögel, *Microdochium nivale*, i odlingar av rågvete.

4 Upplvysningar

Kemikalieinspektionen upplyser om att dispens enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 i normalfallet endast beviljas en gång. Dispensförfarandet syftar till att hantera faror eller hot som uppkommer sällan och som därmed inte kan förutses. Om en fara riskerar att upprepas eller utgör ett återkommande problem ska inte dispensförfarandet användas för att lösa problemet. Det är därför viktigt att ni utformar en strategi för att undvika fortsatt behov av dispens eller tar fram andra bekämpningsmetoder för att åstadkomma en långsiktig lösning. Vid upprepad ansökan om dispens ska ni visa vilka åtgärder som ni vidtagit för att undvika behov av ytterligare dispens.

Om produkten är godkänd i en annan medlemsstat inom EU finns det möjlighet för innehavaren att ansöka om produktgodkännande i Sverige genom ömsesidigt erkännande enligt artikel 40 i förordning (EG) nr 1107/2009. Under vissa förutsättningar finns samma möjlighet för till exempel jordbruksorganisationer.

Om produkten redan är godkänd i Sverige för viss användning finns möjlighet att ansöka om utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområde enligt artikel 51 i förordning (EG) nr 1107/2009.

4.1 Produktens klassificering och märkning

Produkten ska vara märkt och klassificerad enligt CLP-förordningen och uppfylla kraven i förordning (EU) nr 547/2011 om märkningskrav för växtskyddsmedel.

4.1.1 Företagets klassificering av produkten:

Piktogram	 GHS07, GHS08, GHS09
Signalord	Varning
Faroangivelser	<p>H410 Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.</p> <p>EUH401: För att undvika risker för människors hälsa och för miljön, följ bruksanvisningen</p> <p>H302: Skadligt vid förtäring.</p> <p>H314: Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.</p> <p>H317: Kan orsaka en allergisk hudreaktion.</p> <p>H332: Skadligt vid inandning.</p> <p>EUH066: Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.</p>
Skyddsangivelser	<p>P261: Undvik andas in dimma/ångor/sprej.</p> <p>P273: Undvik utsläpp till miljön.</p> <p>P280: Använd skyddshandskar/skyddskläder/ögonskydd/ansiktsskydd.</p> <p>P264: Tvätta kontaminerad hud med mycket vatten och tvål efter användning.</p> <p>P270: Ät inte, drick inte och rök inte när du använder produkten.</p> <p>P302+P352: VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten.</p> <p>P363: Nedstänkta kläder ska tvättas innan de används igen.</p> <p>P391 Samla upp spill.</p> <p>P501 Innehållet/behållaren lämnas till en godkänd avfallsmottagare.</p> <p>SP 1 Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare. (Rengör inte sprututrustning i närheten av vattendrag/Undvik förorening via avrinning från gårdsplaner och vägar.).</p>

4.2 Anmälan till produktregistret

Kemikalieinspektionen upplyser om skyldigheten att lämna in en verksamhetsanmälan till produktregistret hos Kemikalieinspektionen. En sådan anmälan ska göras så snart som möjligt och senast när verksamheten inleds. Läs mer om verksamhets- och produktanmälan under produktregistret på www.kemi.se

4.3 Årlig redovisning av mängduppgifter

För växtskyddsmedel finns krav på redovisning av överlåten mängd för användning på den svenska marknaden. Kravet omfattar även den som innehaft en dispens.

5 Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till mark- och miljödomstolen ska i så fall ha kommit till Kemikalieinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Agneta Westerberg

Beslutande

Björn Isaksson

Föredragande